

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/125/2025
Identifikačné číslo spisu: 9622200163
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:9622200163.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E. H., narodeného XX. H. XXXX, L., J. XX, 2/ E. M., narodenej XX. G. XXXX, L., E. L. XX, proti žalovanému Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, o vyplatenie reštitučných nárokov, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 52C/12/2024, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. júla 2025 sp. zn. 8Co/31/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 52C/12/2024-128 z 21. novembra 2024 odmietol podanie žalobcov 1/ a 2/, podané dňa 23. augusta 2022 na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky, ktoré bolo postúpené súdu prvej inštancie dňa 16. januára 2024, doplnené podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 3. mája 2024 a označené ako „vyplatenie reštitučných nárokov“.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podanie žalobcov 1/ a 2/ vyhodnotil ako neúplné a nezrozumiteľné, keďže z neho nebolo možné zistiť, na základe akých rozhodujúcich skutočností a aké svoje nároky si žalobcovia 1/ a 2/ v tomto konaní uplatňovali. Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom podaní neurčito, neúplne a nezrozumiteľne opísali rozhodujúce skutočnosti, opísanie ktorých predstavuje samotný základ žaloby. Podaniu žalobcov chýbal zrozumiteľný a určitý opis okolností, ktoré viedli k podaniu žaloby (skutkový dej). Tvrdenia uvedené v podaní žalobcov neboli jednoznačné a konkrétne, mohlo by dôjsť k zámene s iným skutkom, a preto zo žalobcami uvedených skutkových tvrdení nevyplývala oprávnenosť uplatneného nároku. V podaní žalobcov 1/ a 2/ chýbalo uvedenie rozhodujúcich skutočností, údajov, ktoré sú nevyhnutné na to, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. V žalobe taktiež absentoval aj riadny, určitý, zrozumiteľný a vykonateľný žalobný návrh (petiť). Na výzvu na opravu, resp. doplnenie podania relevantným spôsobom žalobcovia 1/ a 2/ nereagovali. Skonštatoval, že išlo o nedostatok, pre ktorý nebolo možné v konaní ďalej

pokračovať a podanie žalobcov 1/ a 2/ v zmysle § 129 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) odmietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 17. júla 2025 č. k. 8Co/31/2025-160 odmietol odvolanie žalobcov 1/ a 2/.

2.1. Odvolací súd skonštatoval, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bolo žalobcovi 1/ doručené dňa 5. decembra 2024 a žalobkyni 2/ dňa 17. decembra 2024. Zákonom stanovená 15 - dňová lehota na podanie odvolania uplynula žalobcovi 1/ dňa 20. decembra 2024 a žalobkyni 2/ dňa 2. januára 2025. Žalobcovia podali odvolanie v zákonom stanovenej lehote dňa 17. decembra 2024 v elektronickej podobe bez autorizácie, ktoré však dodatočne v lehote 10 dní nedoplnili doručením v listinnej podobe, preto na toto ich odvolanie neprihliadal. Následne žalobcovia doručili dňa 20. februára 2025 odvolanie v listinnej podobe po zákonom stanovenej lehote, a teda oneskorene.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej len „dovolatelia“) bez právneho zastúpenia. Namietali, že nie je pravda, že nestihli lehotu na podanie odvolania, nakoľko ich podanie bolo včas podané na poštu listom zo dňa 20. februára 2025, preto žiadali v konaní pokračovať. Žiadali, aby súd prvej inštancie alebo odvolací súd zaviazal žalovaného zaplatiť 108 000 Sk s úrokom 17,6 % z omeškania od 21. marca 1996 a odškodnenie podľa čl. 20 a 48 Ústavy Slovenskej republiky vo výške 320 000 eur. V doplnení dovolania uviedli, že ak je treba niečo doplniť, disponujú viac ako sto kusmi dokumentov, ktoré preukazujú, že sa neúspešne domáhali vyplatenia reštitučných nárokov. Ozrejmili, že v roku 1992 si právni predchodcovia žalovaného uplatnili voči Semenárskeму štátnemu majetku Topoľčany svoje nároky, pričom svojho nároku sa následne domáhali na súde voči právnenému nástupcovi spoločnosti OSIVAR, a. s., ktorá bola vymazaná z obchodného registra, a preto si svoju pohľadávku uplatnili voči žalovanému. Mali za to, že žalovaný nemá ako preukázať, že môže nakladať s majetkom žalobcov.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a splňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7. Podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské

právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie väd a poučí ho o následkoch neodstránenia väd dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu väd dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne väd dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie väd podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných väd, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

11. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovila osobitnú podmienku dovolacieho konania, vzťahujúcu sa k spísaniu dovolania zvoleným advokátom a jeho k obligatórnemu zastúpeniu advokátom v dovolacom konaní. Najvyšší súd v uznesení z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 39/2020 judikoval právnu vetu v znení: „spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok je síce odstrániteľný, avšak len do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom“.

12. Z obsahu spisu je nesporné, že žalobcovia boli odvolacím súdom riadne poučení o náležitostiach dovolania vyplývajúcich z § 428 a § 429 CSP, ktorú skutočnosť nerozporovali ani samotní žalobcovia v podanom dovolaní.

13. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. septembra 2018 p. zn. IV. ÚS 489/2018 v súvislosti s interpretáciou ustanovenia § 429 ods. 1 a 2 CSP vyslovil, že „ak obligatórnou náležitosťou dovolania je aj jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky je možné odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní“.

14. Vzhľadom na uvedené dôvody, dovolací súd odmietol dovolanie žalobcov 1/ a 2/ v súlade s § 447 písm. e) CSP z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP. Z dôvodu rozhodnutia o podanom dovolaní z procesných dôvodov, dovolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia neposudzoval.

15. Výrok o trovách konania dovolací súd v súlade s § 451 ods. 3 CSP neodôvodňuje.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.